

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Шпаченко А. А., студент, skworecanastya@gmail.com
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна*

Інноваційний розвиток будь-якої держави має неабияке значення для її економіки в цілому та для окремих галузей зокрема. Завдяки новим розробкам та підходам можливий поступальний розвиток економіки. Саме одним з ключових факторів підвищення ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств є впровадження ефективних інноваційних та інформаційних технологій у виробничий процес. Інноваційна діяльність є важливою складовою щодо прискорення зростання ресурсного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції [1].

Впровадженню інновацій в аграрних підприємствах заважають, насамперед, відсутність фінансових можливостей та нестабільність законодавства в нашій країні. Крім цього, процеси інноваційної діяльності в аграрних формуваннях стримує погана забезпеченість необхідною інформацією та відсутність нових ідей.

Сільське господарство сьогодні формується низкою екзогенних факторів, окреслених природними явищами і людською діяльністю. Існують три основні причини зростання потреб в агротехнологічних інноваціях: 1. Зростання попиту – до 2050 р. населення Землі, за оцінками ООН, досягне 10 млрд. людей, а це означає, що глобальне постачання продовольства має збільшитися на 70% від поточного рівня для задоволення потреб. Денне споживання калорій на людину також зростає, тому підвищення врожайності надзвичайно важливе для забезпечення попиту. Розвиток агротехнологій дозволяє цього досягти. 2. Обмежені ресурси – більшість ресурсів вичерпні та постійно скорочуються. Сільське господарство «забирає» 69% прісної води й використовує понад 50% загальної площі планети, тому технології для підвищення продуктивності аграрного виробництва вкрай потрібні. 3. Зміна клімату – явище, що негативно впливає на сільськогосподарські культури в багатьох країнах. Підвищення продуктивності за рахунок технологій дозволить зменшити цей ризик. [2]

Основною метою інновацій в аграрній сфері є забезпечення економічності та екологічності сільськогосподарського виробництва. Але, на жаль, в продовольчій сфері, на відміну від інших сфер, розвиток інновацій відбувається більш повільно, що вимагає особливої уваги. У сільському господарстві з впровадженням інновацій види продукції, як правило, не змінюються, тільки набувають покращених властивостей. Слід відзначити, що у сільськогосподарському виробництві розробка інновацій і їх впровадження

пов'язані переважно з виведенням нових сортів рослин, порід тварин, розвитком і нарощуванням інфраструктури, виготовленням нової техніки, новими ресурсозберігаючими технологіями [1]. Це зумовлено, в першу чергу, особливостями самого сільськогосподарського виробництва, а саме: основним фактором виробництва є земля; сезонний характер виробництва; взаємодія з живими організмами (рослинами, тваринами, мікроорганізмами), що спричиняє високий рівень ризику. Нині, на жаль, власні та залучені інвестиції сільськогосподарських товаровиробників не достатні для їх ресурсного забезпечення [3]. Значний проміжок часу між витратами на ресурси та отриманням вже продукції, відносно довгий термін щодо віддачі вкладених грошових коштів стримує інтерес потенційних інвесторів щодо капіталовкладень у виробництво сільськогосподарської продукції. Проте не потрібно забувати, що конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції можна забезпечити лише в тому випадку, коли розвиток аграрного виробництва здійснюватиметься на інноваційно-інвестиційній основі.

Щодо інновацій, які відіграватимуть ключову роль у найближчому майбутньому, то дослідники вважають, що варто звернути увагу на збереження біорізноманіття, декарбонізацію основних елементів продовольчої системи, а також на підтримку якості ґрунтів, бо їх деградація – велика проблема у світі. Також стверджують, що неабияку цікавість потрібно проявити в застосуванні супутникових систем моніторингу та аналізу даних у сільському господарстві. Конкретним прикладом є точне внесення добрив та насіння, контроль протягом періоду вирощування продукції. Також варто зосередити увагу на виробництві продуктів рослинного походження, адже саме ця тенденція набиратиме обертів. В інтерв'ю "Економічній правді" Жиль Мететаль, досвідчений експерт у сфері сільського господарства та продовольства, пропонує в майбутньому інвестувати у виробництво насіння, стійкого до несприятливих погодних умов. [4]

Отже, поєднання інвестиційної та інноваційної діяльності, вкладення значних коштів у сучасні інноваційні технології та виробництво інноваційних продуктів слід розглядати як найважливішу передумову ефективного функціонування вітчизняного сільського господарства у відкритому конкурентному середовищі.

Література

1. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи / [Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. та ін.]. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2014. 516 с.
2. Мазуренко О. В., Столярчук Н. М. Інноваційне забезпечення аграрного сектору економіки: аналіз стану. Економіка АПК. 2019. № 12. С. 37 — 45.
3. Харченко В.В., Харченко Г.А. Інноваційно-інвестиційне забезпечення формування ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2015. 264 с.
4. IT та сільське господарство мають об'єднуватися, разом вони можуть дати дивовижний результат для України – Жиль Мететаль [Електронний ресурс] – URL:

<https://www.epravda.com.ua/projects/future-agro/2021/11/18/679698/> (Дата звернення: 18.11.2021р.)

Анотація

У статті визначено, що розвиток сільського господарства України повинен здійснюватися на інноваційно-інвестиційній основі. Зазначено, що у сільськогосподарському виробництві розробка інновацій і їх впровадження пов'язані переважно з виведенням нових сортів рослин, порід тварин, розвитком і нарощуванням інфраструктури, виготовленням нової техніки, новими ресурсозберігаючими технологіями.

Ключові слова: аграрний сектор економіки, сільське господарство, інновації, інвестиції, інноваційний розвиток.

Аннотация

В статье определено, что развитие сельского хозяйства должно осуществляться на инновационно-инвестиционной основе. Отмечено, что в сельскохозяйственном производстве разработка инноваций и их внедрение связана преимущественно с выведением новых сортов растений, пород животных, развитием и наращиванием инфраструктуры, изготовлением новой техники, новыми ресурсосберегающими технологиями.

Ключевые слова: аграрный сектор экономики, сельское хозяйство, инновации, инвестиции, инновационное развитие.

Abstract

The article stipulates that the development of agriculture in Ukraine should be carried out on an innovation and investment basis. It is noted that in agricultural production, the development of innovations and their implementation are mainly related to the introduction of new varieties of plants, animal breeds, development and expansion of infrastructure, production of new equipment, new resource-saving technologies.

Keywords: agricultural sector of economy, agriculture, innovations, investments, innovative development.